

ELi sanktsioonid lennundusvaldkonnas seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas

Käesolev soovitusliku sisuga abistav materjal on koostatud kasutamiseks lennundusvaldkonna ettevõtetele eesmärgiga selgitada vastu võetud ELi sanktsioone seoses Vene Föderatsiooni (edaspidi VF) tegevusega.

Koostatud 23.03.2022

Taivo Linnamägi, MKMi lennundusosakonna juhataja

Taivo.Linnamagi@mkm.ee

Sisukord

1. Enim levinud küsimused ja vastused 1
2. Kust leida lisainfot? 6
3. Vastu võetud valdkonda puudutavate sanktsioonitsuste ülevaade 7

1. Enim levinud küsimused ja vastused

- 1) Kas meetmed mõjutavad VFis registreeritud õhusõidukit, kui seda käitab muu kui VFi päritolu isik?

Jah – meetmed keelavad mitte ainult VF lennuettevõtjate, vaid ka kõigi VFis registreeritud õhusõidukite lennud ELis sõltumata käitajast.

- 2) Kas see keeld puudutab ka VF kodanike või äriühingute omandis olevate või renditud õhusõidukite eralende (st muud kui ärieesmärkidega seotud lennud)?

Jah, käitamise keeld hõlmab ka eraomandis õhusõidukeid.

- 3) Kas see keeld puudutab ELi või kolmandates riikides registreeritud õhusõidukeid, mida rendivad VF kodanikud?

Jah, tuleb lähtuda omandist või selle üle kontrolli omamise faktist (ingl *ownership and control*). Keelatud on ka vahendaja kaudu VF äriühingutele või füüsilistele isikutele õhusõidukeid edasi rentida.

- 4) Millisel määral hõlmavad sanktsioonid VF päritoluga ettevõtteid, millel on ELis filiaal või mille omanikud on VF ühingud või isikud?

On täiesti võimalik, et sanktsioneeritud isiku omandisse või kontrolli alla kuulub ettevõtteid, mis on registreeritud Eestis või mille filiaal asub Eestis. Ressursside kättesaadavaks tegemise keeld kui finantssanktsioon tähendab seda, et sanktsioneeritud isikule ei tohi majandusressursse ega varasid kättesaadavaks teha otseselt ega kaudselt, kui need on ELi isiku valduses või ELi territooriumil. See hõlmab ka isiku kontrolli all olevaid ühinguid ja filiaale.

Näiteks ruumide üürileping VFi lennundusorganisatsiooniga ei tohiks jätkuda, kuna tooks kaasa mistahes rahaliste vahendite üleandmise sellele ettevõttele ning see oleks tõlgendatav tehnilise abi andmisena ja ressursi kättesaadavaks tegemisenä lennundusvaldkonna ettevõttele, kui sellel on 100% VFi omand ja see võib kaasa aidata sanktsioneeritud lennundustööstuse toimimisele.

5) Kas sanktsioonid kehtivad ka juhul, kui isikul on topeltkodakondsus (nt tal on nii VFi kui ka ELi pass)?

Jah, Euroopa Komisjoni hinnangul on oluline asjaolu kui isikul on VF pass lisaks teistele passidele. St need isikud jäävad VF kodanikeks, isegi kui neil on ka teine, mujalt saadud pass.

Küll aga tuleb eristada neid topeltkodakondsusega isikuid (nt lennumeeskonna liikmeid), kes töötavad ELi lennundusettevõtte juures – nad võivad tööd jätkata, kuna ei osale vahetult ettevõtja juhtkonna tasandi otsustuses ega oma valitsevat mõju või kontrolli ettevõtja valikutega seotud otsuste üle (nõukogu määruse [\(EL\) 2022/334](#), art 3d).

Lubamatu on olukord, kui VFi seotud piloot lendab eraviisiliselt ja seega kontrollib millal ja kus tema kontrolli all olev õhusõiduk lendab, st eeldatakse, et sel juhul on ta sanktsiooni subjekt. Sanktsioonide reguleerimisala hõlmab kõiki isikuid, kes asuvad nii ELis kui ka väljaspool seda.

6) Kas sanktsioonid kehtivad ka VF kodanike suhtes, kellel on ELi liikmesriigis alaline elamisluba?

VFi kodakondsusega sarnane olukord kehtib ka isikute kohta, kellel on alaline elamisõigus mõnes ELi liikmesriigis, kuid nad on endiselt VF kodanikud.

Samaväärne võimalus jätkata ELi lennuettevõtja juures töötamisega (vt eelmist vastust) kehtib ka neile.

7) Meie ettevõttelt on palutud teenuse osutamist, kuid me ei ole kindlad, kas see on hõlmatud sanktsioonimeetmetega. Millised on meie kohustused?

Oluline on tuvastada, et teenuse tellija on sanktsiooni subjekt, st teil tuleb ettevõttena veenduda tellijaga seotud omandi, omanike ringi ja tegelike kasusaajate seotuses sanktsioneeritud isikutega. Kahtluse korral võite alati pöörduda asjakohase pädeva [asutuse](#) poole.

Kahtluste vältimiseks tuleks teie ettevõtte töötajate jaoks koostada suunavad juhised ka erandlikes olukordades käitumiseks (nt kooskõlastusringid juhtkonnaga, müügimeeskonnaga või sanktsioonide rakendamise spetsialistiga).

Oluline on meeles pidada, et nõukogu määruse (EL) nr 833/2014 (muudetud nõukogu 28. veebruari 2022. aasta määrusega (EL) 2022/334) artiklis 12 on sätestatud, et keelatud on osalemine tegevuses, mille eesmärk või tagajärg on kõrvalehoidmine nimetatud määruses kehtestatud keeldudest.

8) Mida tähendab „tehnilise abi“ andmine?

Tehnilise abi mõiste on sätestatud määruse [\(EL\) nr 833/2014](#) artikli 1 punktis c, mida on muudetud määrusega [\(EL\) nr 2022/328](#), ja see tähendab mis tahes tehnilist abi, mis on seotud

parandamise, arendamise, tootmise, monteerimise, katsetamise, hoolduse või muu tehnilise abiga, mis seostub ning võib toimuda näiteks juhendamise, nõustamise, koolituse, töölaste teadmiste edasiandmise, tehnilise või kutsealase teabe andmisena või teadmiste või oskuste või nõustamisteenustena, sealhulgas suulise abi andmisena. Seega hõlmab määratlus ka ohutusalase või õhusõidukite ning nende osadega seotud teabe avaldamist isegi nt IT süsteemide kaudu VFi esindajatele, k.a Venemaa Föderaalsete Lennuametile.

9) Kui õhusõidukit rendib ELi või kolmanda riigi resident, kuid lend toimub VFist ELi, kas see on lubatud? Teise võimalusena, kui õhusõiduki rendib vähemalt üks VFi kodanik, kes ei ole lennuki pardal, kuid on sanktsioonide nimekirjas, siis kas sellise lennu võib heaks kiita?

Selline lend on lubatud ainult juhul, kui:

- a) õhusõidukit ei käita VFi lennuettevõtja;
- b) kui õhusõiduk ei ole registreeritud VFis;
- c) õhusõiduk ei ole reisijate omandis või prahitud või muul viisil ei kontrolli seda ükski VFi füüsiline või juriidiline isik, üksus või asutus; ja
- d) õhusõiduki pardal ei ole isikuid, kes on sanktsiooni subjektiks.

Kui üks reisijatest on VFi kodanik, kuid muud tegurid jäävad samaks kui eespool, tuleb kontrollida, kas seda ühte VFi reisijat võib pidada lendu kontrollivaks (st kas ta on nt rentnik). Kui mitte, siis on lend lubatud nagu iga lend, mille puhul on tegemist VFist pärit reisijatega, kes on tavapäraselt pileti lennule ostnud.

10) Kas repatrieerimislennud ja humanitaarlennud on lubatud?

Repatrieerimislende ja diplomaatilisi lende võib teatavatel tingimustel pidada erandi kohaldamisalasse kuuluvaks.

Humanitaarlennud on kitsalt humanitaareesmärkidel toimuvad lennud, näiteks abi osutamisega seotud lennud, sealhulgas ravimite, meditsiinitarvete või toidu kohaletoimetamine. Humanitaartöötajate vedu ja evakueerimine, sh meditsiiniline evakueerimine ja kiirabilennud kuuluvad samuti sellesse kategooriasse.

Repatrieerimislendude tellijaks on riik, sh vedaja peab tõendama, et tegemist on repatrieerimislennu, mitte lihtsalt tavalise tellimislennu või regulaarlennu tunnustega lennuga, mida juhtumisi alustatakse nt lennukeelu all olevalt territooriumilt (tühjalt kohale lendav õhusõiduk sihtkohast reisijate pealevõtmiseks). Protsessi peab olema kaasatud konsulaaresindus reisijate tuvastamiseks, sh tuleb kaaluda ka teiste transpordiliikide kasutamist reisijate kodumaale toimetamiseks.

11) Mida teha kuiv- ja märgrendilepingu ning koodijagamise lepingutega ELi lennuettevõtjate ja VFi käitajate vahel?

Kõikidel ELi lennundusorganisatsioonidel on keelatud sõlmida kuiv- ja märgrendilepinguid või koodijagamise kokkuleppeid VFi õhusõiduki käitajatega või õhusõiduki suhtes, mis on seotud või registreeritud VFis. Kõik senised kokkulepped tuleks peatada või vajaduse korral lõpetada.

12) Milline on olukord tollidega – kas saadetised VFi või VFist siia on lubatud? Kas see on keelatud sanktsioonide regulatsiooniga?

Kõige otstarbekam on kaupadele kehtestatud piiranguid jälgida veebist <https://www.sanctionsmap.eu/#/main>. Lisainfo leitav EMTA [veebilehelt](#), vajadusel kontakteeruge EMTA esindajatega.

13) Kuidas käituda VFist tagastatavate õhusõidukitega?

ELi liisinguettevõtjate õhusõidukite suhtes sanktsioone ei kohaldata, kui VF ettevõtjad selle tagastavad, sest sel hetkel VFiga seotud isik või ühing enam ei kasuta seda vara. Eeldus ELi ettevõtjatele on õhusõiduki üle kontrolli omamine, mille võib vastu võtta väljaspool VFi asuvasse sihtkohta.

Ühtlasi on lubatud sellise tagastamisele kuuluva õhusõiduki suhtes osutada kõik vajalikud teenused jätkuva lennukõlblikkuse tingimuste tagamiseks. Tagastamisena saab käsitleda olukorda kui õhusõiduk ei ole enam VFi registris ja see on tagastamisel VF välisele rendileandjale. Selle tulemusel ei ole õhusõiduk enam renditud, liisitud või muul viisil VF isiku kontrolli all.

14) Määrusega [\(EL\) 2022/328](#) on keelatud on otse või kaudselt müüa, tarnida, üle anda või eksportida füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele Venemaal või kasutamiseks Venemaal teatud kaupa ja tehnoloogiat, mida saab kasutada lennunduses. Kas on lubatud täita lepinguid, mis on sõlmitud enne sanktsioonitsuste vastuvõtmist sanktsioonid?

Jah, Euroopa Komisjoni hinnangu kohaselt on kauba ning tehnoloogiaga seotud varustamine osaliselt lubatud, samuti tegevused, mis on seotud kauba ning tehnoloogia tootmise, hoolduse ja kasutamisega (*EASA Form 1* ja *EASA Form 52*). Alus selleks on määruse [\(EL\) nr 833/2014](#), mida on muudetud määrusega [\(EL\) 2022/328](#), artikli 3c lõige 5, mis võimaldab XI lisas loetletud kaupade, st õhusõidukite, kosmoseaparaatide ja nende osade suhtes jätta kõnealuse artikli lõigetes 1 ja 4 loetletud keelud kuni 28. märtsini 2022 kohaldamata eeldusel, et lepingud või nende muudatused on sõlmitud enne 26. veebruari 2022.

Siiski on oluline märkida, et seda üleminekuperioodi ei kohaldata lõigete 2 ja 3 suhtes, mis hõlmavad muu hulgas kapitaalremonti, õhusõiduki remonti, ülevaatust, asendamist, muutmist või defektide kõrvaldamist või komponentide, välja arvatud lennueelne kontroll, seoses õhusõidukite kaupade ja tehnoloogiaga XI lisas (s.o CN-kood 88 „Õhusõidukid, kosmoseaparaadid ja nende osad“), mis on seotud füüsiliste või juriidilistele isikute, üksuste või asutustega VFis otse või kaudselt või kasutamiseks VFis. Seega, isegi kui kaupade tarnimine võib olla võimalik kuni 28. märtsini 2022, on eelnimetatud teenuste osutamine keelatud, samuti ei ole lubatud selliste kaupade ja toodete kindlustamine.

Lisaks tuleb rõhutada, et kahese kasutusega kaupade müügi ja tarnimise keeld hõlmab ka paljusid lennundustooteid vastavalt määruse [\(EL\) nr 833/2014](#) artiklile 2.

15) Kas remondiettevõtte võib õhusõiduki osa parandamise lõpuni viia?

Määruse [\(EL\) nr 833/2014](#) artikli 3 punkti c kohaselt ei tohi VF kontrolli all olevatele õhusõidukitele osutada hooldusteenuseid jätkuva lennukõlblikkuse tingimuste tagamiseks. Vt pikemalt vastust eelmise küsimuse järel.

Ühtlasi ei tohi ELi ettevõtted õhusõidukeid lühiajaliselt ladustada, mootoreid säilitada vms. Siiski ei ole hooldusorganisatsioonidel keelatud õhusõiduki viimine nt parkimiskohale, kus seda saab hoida muust äritegevusest eemal, sh tuvastada lekkeid jms keskkonnaprobleemide vältimiseks. Meetmed, mis aitavad säilitada või tõsta väärtust või lennukõlblikkust säilitada või parandada, ei ole lubatud.

Üle tuleb rõhutada, et õhusõidukeid on lubatud hooldada või osutada komponentide hooldusteenuseid ja tarnida õhusõidukite osi kolmandate riikide ühingutele või füüsilistele isikutele, kellel puudub seotus VFiga ning sellist õhusõidukit ei kasutata VF siselendude tegemiseks või muul viisil VFis lendamiseks.

16) Kui vastus eelmisele küsimusele on „jah“, siis kas parandatud osa tohib kliendile tagastada juhul kui osa saadetakse väljastamiseks enne 28. märtsi 2022?

Vt eelmisi vastuseid.

17) Kui vastus eespool olevale küsimusele on „ei“, siis kas remondiettevõtte võib kliendile esitada tasunõude parandatud osa hoiustamise eest, kuniks sanktsioone leevendatakse?

Arvete esitamine varem osutatud teenuste eest ei ole piiratud, v.a kui selleks on kehtestatud konkreetne erand ja on vaja ametiasutuse luba. Kahtluse korral tuleks konsulteerida finantssanktsioonide rakendamiseks Rahapesu Andmebüroo või teise pädeva [asutusega](#).

Maksete tasumata jätmise varasemate tarbitud teenuste eest ei ole seni teadaolevalt ulatuslik, kuid mitmed VFiga seotud ettevõtted võivad olla vääramatu jõu tingimustes ning võib esineda puudusi maksete sooritamises, mistõttu sellise äririskiga tuleks aegsasti arvestada, sh partnerite kohustuste sissenõudmisega.

18) Kui vastus eespool olevale küsimusele on „jah“, siis kas remondiettevõtte võib kliendile esitada tasunõude ning klient tasuda parandustööde eest (kui kliendi pank asub VFis, aga antud panga suhtes ei ole kohaldatud sanktsioone)? Mis juhtub, kui Eestis asuv pank keeldub makse ülekandmisest oma sise-eeskirjade tõttu?

Vt eelmist vastust. Finantsasutused on sanktsioone rakendanud ka varasemalt ning nõustavad antud olukorras parima lahenduse saamiseks.

19) Kui vastus eespool olevale küsimusele on „ei“, siis kas remondiettevõtte võib kliendile esitada tasunõude ning klient tasuda selliste parandustööde eest, mis olid remondiettevõtte kaudu sooritatud enne 26. veebruarit 2022?

Arvete esitamine osutatud teenuste eest enne valdkondlike sanktsiooniotsuste kehtivuse perioodi ei ole piiratud, v.a kui selleks on kehtestatud konkreetne erand ja on vaja ametiasutuse luba.

20) Kuidas toimub õhusõidukite ja nende komponentide tagasivõtmine VFiga seotud ettevõtetelt, kui nad neid vabatahtlikult ei tagasta?

Kõik koostöölepingud tuleks lõpetada, mille järel on võimalik välistada sanktsioonide kohaldamine ja seejärel saab nõuda vara tagastamist. Hetkel ei ole vabatahtliku tagastamata jätmise kohta infot ja tuleks käituda ärikeskkonna tavade kohaselt.

21) VF valitsus kaalub välismaalaste VFis asuvate varade riigistamist (sh liisitud õhusõidukid ja nende osad). Selline kaotus ei ole kaetud kindlustusega – milliseid võimalikke abinõusid on sellise kaotuse korvamiseks?

Hetkel ei ole riigistamise kohta faktipõhist infot ja seetõttu tuleks käituda ärikeskkonna tavade kohaselt.

Kui kindlustustingimustes on teie ettevõtte kohta käiv olukord reguleeritud selliselt, et hüvitisi ei rahuldata, saaks üks võimalik asjade käik olla hagide esitamine rahvusvahelistesse kohtutesse oma nõuete täitmiseks VFi muude varade arvelt.

22) Seoses VF klientide maksetega – kuidas on võimalik saada arved tasutud vanade tehingute ja tekkinud võlgade eest, kui pangad ei võimalda makseid?

Maksete tasumata jätmine varasemate tarbitud teenuste eest ei ole seni teadaolevalt ulatuslik, kuid mitmed VFiiga seotud ettevõtted võivad olla vääramatul jõu tingimustes ning võib esineda puudusi maksete sooritamises, mistõttu sellise äririskiga tuleks aegsasti arvestada.

Tehingute tegemine on võimalik ainult sanktsioneerimata VFi ja Valgevene pankadega. Lähtudes sanktsioonidest võidakse mistahes VFi ja Valgevenega seotud tehingutele rakendada lisakontrolli ning sellest tulenevalt võivad maksed viibida või neid võidakse tagasi lükata.

23) Kas ELi liikmesriigis registreeritud VFi mehitamata õhusõidukite käitajatel on lubatud mehitamata õhusõidukeid ELis käitada?

Ei, VFi mehitamata õhusõidukite käitajatel on keelatud ELi territooriumil tegutseda. Määruses [\(EL\) nr 833/2014](#) ei tehta vahet mehitatud ja mehitamata õhusõidukite vahel.

VFi füüsiliste isikute või ühingutega seotuses aitab veenduda nt käitaja koostatud tegevusjuhend ja riskianalüüs.

24) Millised tegevusi on Euroopa Lennundusohutusamet ette võtnud?

Üldjoontes on EASA peatanud sanktsiooniotsuste tulemusel kõikide VF lennundusorganisatsioonidele väljastatud erinevate sertifikaatide kehtivuse. Täpsemalt kirjas EASA [veebilehel](#).

2. Kust leida lisainfot?

- 1) Kokkuvõttev info on leitav ELi Venemaa-suunaliste sanktsioonidele pühendatud erilehel: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions/restrictive-measures-ukraine-crisis/>
- 2) Infot leiab ka Euroopa Komisjoni sanktsioonidega seotud veebilehelt: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/restrictive-measures-sanctions_en#introduction ning seotud teavet riikide kaupa <https://www.sanctionsmap.eu/#/main>.
- 3) Euroopa Liidu Teatajas on avaldatud kõikides Euroopa Liidu ametlikes keeltes rahvusvahelisi sanktsioone kehtestavad Euroopa Liidu Nõukogu otsused ja Euroopa Liidu

Nõukogu vahetult kohalduvad määrused, mille alusel rakendatakse teatud piiravaid meetmeid:

<https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=et>

4) Ühtlasi uueneb sanktsioonidega seotud teave regulaarselt ka Välisministeeriumi veebilehel:

<https://vm.ee/et/sanktsioonid-mis-kehtestatud-seoses-venemaa-agressiooniga-ukrainas>

5) Lennundusringkonnale on täpsem juhised EASA kodulehel:

<https://www.easa.europa.eu/the-agency/faqs/eu-restrictive-measures-against-russia#category-aircrew-training-and-licensing---restrictive-measures-russia>

3. Vastu võetud valdkonda puudutavate sanktsiooniotsuste ülevaade

1) EL Nõukogu otsustas lisada seoses **Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega kehtestatud piiravate meetmete nimekirja 15 isikut** (oligarhid, sh Abramovich, ärimehed ja propagandistid) ja **9 ettevõtet** (lennundus, sõjalise ja kaheksuguse kasutusega toodete, laevaehituse ja masinaehituse valdkonnas), kelle suhtes tuleb kohaldada **rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamise kohustust ja kättesaadavaks tegemise keeldu ning isikute puhul kohaldada ka sissesõidupiiirangut Euroopa Liitu.**

Uute piirangute jõustamiseks võttis nõukogu vastu otsuse ([ÜVJP](#) 2022/429, millega muudetakse otsust [2014/145/ÜVJP](#), ning nõukogu rakendusmääruse ([EL](#)) 2022/3427, millega rakendatakse määrust ([EL](#)) nr 269/2014.

Uued piirangud jõustusid **15. märtsil**.

2) EL Nõukogu otsustas vastu võtta uued piiravad meetmed seoses **Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas**, millega:

- keelati kõik **tehingud teatavate riigi omandis olevate äriühingutega**;
- keelati **krediidireitinguteenuste ja krediidireitingualase tegevusega seotud** tellimisteenuste osutamine Venemaa isikutele ja üksustele;
- keelati rohkem kui 300 euro väärtuses **luksuskaupade eksport** Venemaale;
- keelati uute investeeringute tegemine Venemaa **energiasektorisse**;
- kehtestati üldine piirang **seadmete, tehnoloogia ja teenuste eksportimisele Venemaa energiatööstusele**, välja arvatud tuumatööstusele ja energiatranspordile järgneva etapi sektorile;
- kehtestati rangemad **eksportipiirangud kaheksuguse kasutusega kaupadele** ja tehnoloogiale ning kaupadele ja tehnoloogiale, mis võivad aidata kaasa Venemaa **kaitse- ja julgeolekusektori** tehnilisele arengule ning laiendati Venemaa kaitsektori ja tööstusliku baasiga seotud isikute loetelu, kelle suhtes need piirangud kehtestatakse;
- kehtestati **raua- ja terasetoodete importimise keeld** Euroopa Liitu.

Uute piirangute jõustamiseks võttis nõukogu vastu otsuse ([ÜVJP](#) 2022/430, millega muudetakse otsust [2014/512/ÜVJP](#), ning nõukogu määruse ([EL](#)) 2022/428, millega muudetakse määrust ([EL](#)) nr 833/2014.

Uued piirangud jõustusid **16. märtsil**.

27. veebruaril tehtud otsused (ELi III pakett):

- 1) EL Nõukogu otsustas 27. veebruaril teha muudatused **piiravates meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas** ning keelatakse:
 - a. **Venemaa lennuettevõtjatel, Venemaal registreeritud õhusõidukitel ja mis tahes mujal kui Venemaal registreeritud õhusõidukitel**, mis on Venemaa füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse omanduses, renditud või muul viisil tema kontrolli all, liidu territooriumil maanduda, sealt **õhku tõusta ja sealt üle lennata**.
 - b. Samuti keelatakse sellega **mis tahes tehingud Venemaa Keskpangaga**.

Muudatuse jõustamiseks võttis nõukogu vastu otsuse [\(ÜVJP\) 2022/335](#), millega muudetakse otsust [2014/145/ÜVJP](#), ning nõukogu määruse [\(EL\) 2022/334](#), millega muudetakse määrust [\(EL\) nr 833/2014](#).

Muudatus jõustub **28. veebruaril**.

ELi sanktsiooni kõrval anti lennukeeluna Tallinn FIRis välja ka vastav NOTAM (kättesaadav AIPst).

25. veebruaril tehtud otsused (EL II pakett):

- 1) EL Nõukogu otsustas 25. veebruaril teha muudatused **piiravates meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas** ning kehtestada **rahandus-, kaitse-, energeetika-, lennundus- ja kosmosesektoriga seotud täiendavad piiravad meetmed**. Täpsed selgitused on kirjas vastu võetud otsuses ja määruses.

Muudatuse jõustamiseks võttis nõukogu vastu otsuse [\(ÜVJP\) 2022/327](#), millega muudetakse otsust [2014/145/ÜVJP](#), ning nõukogu määruse [\(EL\) 2022/328](#), millega muudetakse määrust [\(EL\) nr 833/2014](#).

Muudatus jõustus **26. veebruaril**.

Peamine sisu hõlmab järgmist:

- peatus ELi kindlustuskaitse Venemaaga seotud õhusõidukitele;
 - peatus liisingulepingute täitmine;
 - rakendus õhusõidukite müügikeeld Venemaale;
 - rakendus tagavaraosade müügikeeld Venemaale;
 - keelati otse või kaudselt pakkuda kaupade ja tehnoloogiaga füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele Venemaal või kasutamiseks Venemaal õhusõidukite ja nende komponentide kapitaal- ja jooksvat remonti, ülevaatust (v.a lennuelne ülevaatust), osade ja seadmete asendamist, modifitseerimist ning defektide kõrvaldamist.
- 2) EL Nõukogu otsustas 25. Veebruaril, et **Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega** kehtestatud piiravate meetmete sanktsioonialuste isikute nimekirja tuleks lisada **riikliku julgeolekunõukogu liikmed**, kes toetasid kahe isehakanud vabariigi, Donetsk ja Luganski kohest tunnustamist Venemaa poolt. Lisaks tuleks sellesse loetellu kanda **isikud, kes hõlbustasid Venemaa sõjalist agressiooni Valgevenest**, ning kõnealusesse loetellu veel kandmata **Riigiduuma liikmed**, kes ratifitseerisid valitsuse otsuse „Venemaa Föderatsiooni ja Donetsk Rahvavabariigi ning Venemaa Föderatsiooni ja Luganski Rahvavabariigi vahelise sõpruse, koostöö ja vastastikuse abi lepingu kohta.

Muudatuse jõustamiseks võttis nõukogu vastu otsuse ([ÜVJP](#) 2022/331, millega muudetakse otsust [2014/145/ÜVJP](#), ning nõukogu rakendusmääruse ([EL](#)) 2022/332, millega rakendatakse määrust ([EL](#)) nr 269/2014

Muudatus jõustus **25. Veebruaril**.

- 3) EL Nõukogu otsustas 25. veebruaril **muuta Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega** kehtestatud piiravate meetmete **kriteeriume**, et hõlmata isikud ja üksused, kes toetavad Venemaa Föderatsiooni valitsust ja saavad selle tegevusest kasu, samuti isikud ja üksused, kes on tema oluliseks tuluaallikaks, ning loetellu kantud isikute või üksustega seotud füüsilised või juriidilised isikud.

Muudatuse jõustamiseks võttis nõukogu vastu otsuse ([ÜVJP](#) 2022/329, millega muudetakse otsust [2014/145/ÜVJP](#), ning nõukogu määruse ([EL](#)) 2022/330, millega muudetakse määrust ([EL](#)) nr 269/2014.

Muudatus jõustus **25. veebruaril**

23. veebruaril tehtud otsused (ELI I pakett):

- 1) EL Nõukogu otsustas 23. veebruaril **lisada** seoses **Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega** kehtestatud piiravate meetmete sanktsioonialuste isikute nimekirja **336 Venemaa Riigiduuma liiget**, kes andsid oma poolthääle resolutsioonile, milles paluti president Vladimir Putinil tunnustada Ida-Ukraina separatistide hõivatud osasid iseseisvate riikidena. Lisaks otsustati nimekirja lisada veel **22 isikut ja 4 üksust**, kelle suhtes tuleb kohaldada **sissesõidupiiirangut ning rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamise kohustust ja kättesaadavaks tegemise keeldu**. **Üksused:** 1) Internet Research Agency; 2) Bank Rossiya; 3) PROMSVYAZBANK; 4) VEB.RF

Muudatuse jõustamiseks võttis nõukogu vastu otsuse ([ÜVJP](#) 2022/267, (336 isikut) millega muudetakse otsust [2014/145/ÜVJP](#), ning nõukogu rakendusmääruse ([EL](#)) 2022/260, millega rakendatakse määrust ([EL](#)) nr 269/2014 ja nõukogu otuse ([ÜVJP](#) 2022/265 (22 isikut, 4 üksust) ja määruse [EL](#) 2022/261, millega rakendatakse määrust [EL](#) 269/2014

Muudatus jõustus **23. veebruari südaööl** (CET).

- 2) EL Nõukogu otsustas **23. veebruaril kehtestada** piiravate meetmete raamistiku, mis käsitleb piiravaid meetmeid vastusena **Ukraina valitsuse kontrolli alt väljas olevate Ukraina Donetsk ja Luganski oblastite tunnustamisele ja korraldusele saata nendele aladele Venemaa relvajõud**.

Uue sanktsioonirežiimiga keelatakse:

- kaupade import Donetskist ja Luganskist.
- kauplemine kaupade ja tehnoloogiaga, mis on mõeldud kasutamiseks valitsuse kontrolli alt väljas olevate Ukraina Donetsk ja Luganski oblastite teatavates sektorites.
- Teenuste osutamine transpordi-, telekommunikatsiooni- ja energiasektoris või nafta, gaasi ja mineraalide geoloogilise luure, uurimise ja tootmise sektoris ning samuti teenused, mis on seotud turismitegevusega valitsuse kontrolli alt väljas olevates Ukraina Donetsk ja Luganski oblastites

Muudatuse jõustamiseks võttis nõukogu vastu otsuse ([ÜVJP](#) 2022/266 ja määruse ([EL](#) 2022/263 (sh nimekiri koos kaubagruppide koodidega).

Muudatus jõustus **24. veebruaril**.

- 3) EL Nõukogu otsustas 23. veebruaril teha muudatused **piiravates meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas** ning kehtestada kapitaliturgudele juurdepääsu piirangud, **eeskätt keelates Venemaa, selle valitsuse ja selle keskpanga rahastamise**.

Muudatuse jõustamiseks võttis nõukogu vastu otsuse ([ÜVJP](#) 2022/264, millega muudetakse otsust [2014/145/ÜVJP](#), ning nõukogu määruse ([EL](#) 2022/262, millega muudetakse määrust ([EL](#) nr 833/2014).

Muudatus jõustus **24. veebruaril**

- 4) Lisaks otsustas EL Nõukogu 23. veebruaril **Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega kehtestatud piiravate meetmete režiimis kehtestada erandimehhanism teatavate ettevõtjate jaoks**, kelle suhtes kohaldatakse varade külmutamist ning neile rahaliste vahendite ja majandusressursside kättesaadavaks tegemise keeldu.

Muudatuse jõustamiseks võttis nõukogu vastu määruse ([EL](#) 2022/259, millega muudetakse määrust ([EL](#) nr 269/2014).

Muudatus jõustus **24. veebruaril**